

Kanalisering av Klintevikens östra strand, Klintehamn

Med utgångspunkt i ett flerårigt natur- och kulturintresse i Klintehamnsområdet har Klinte Båtklubb (KBK) initierat ett arbete för att möjliggöra ett större vattenflöde och större djup i vikens östra strandkant.

Historik

Under 1900-talet första två tredjedelar har fiske av främst gädda och ål genomförts i viken. Arterna abborre, mört och siklöja har också varit vanliga där. I samband med att lantbruket ökade sina gödningsgivor vid och efter 1900-talets mitt ökade också övergödningen i denna vik. Växande mängder av finkornigt sediment och stora mängder kväve-, fosfor- och kaliumsalter gav förutsättningar för omfattande alg tillväxt med motsvarande syrebrist under sommarhalvåret. Djupet i viken minskade således och fiskarternas möjlighet att allmänt fungera och reproduceras i viken minskade radikalt. Vikens allmänna hydrologi ger underlag för en uppfattning att gädda kan återkomma förutsatt att syrehalterna förbättras under lekperioden. Som följd av tillflödet av sötvatten från två åar har viken en något lägre salthalt än vattenmassan längre ut i Klintebukten (del av Östersjön).

KBK har genomfört ett visst mått av vassröjning i viken. KBK har under ett drygt 20-tal år arbetat för att havsöring skall kunna gå upp i Robbjensån (som mynnar i vikens sydöstra del) och leka. Ett flertal lekbäddar har anlagts och förbättrats ett antal gånger, vilket lett fram till att omfattande lek av havsöring sker de år då vattenföringen är tillräcklig för att fiskarna skall gå upp i ån. Ett litet (cirka 60 cm högt) fall, anlagt under 1900-talets första del, vid åns passage under Norra Kustvägen, har varit en populär plats för allmänheten att se vandrande lekmogen fisk. Fallet har också gjort att det funnits vattensamlingar i ån, som annars torkat ut under torrare somrar. Ån har betraktats som en av Gotlands bästa öringsåar. Fallet har nyligen tagits bort av Sportfiskarna Gotland och Länsstyrelsen i samsyn.

Efter att öringsrommen kläckts på våren, rör sig ynglen förr eller senare nedströms i ån för att efter hand uppsöka bräckvattenområden på sin resa mot Östersjön. Havsöringsynglen mår bra i bräckvattnet och stannar där ett år innan de vandrar vidare ut till havsmiljön. Vikens fortgående uppgrundning och tillgång till fiskyngel har gjort att fågelfaunan förändrats på senare år. De olika arterna av änder, vilka främst lever på alger och bottenlevande animalier, har kompletterats av växande kolonier av häger. Hägrarna står på de grunda bottarna och ”skördar” fiskyngel, framför allt under tider med lågvatten.

Man kan även konstatera att vikens avgränsade läge och form, dess mynningsförhållanden (djup upp till 50 cm samt avsnörd av en gångbro med begränsad höjd) och allmänna djupförhållanden, gör att den inte kan betraktas som en farled eller ett sund av intresse för sjöfarten.

Projektbeskrivning

KBK önskar genomföra en ”kanalisering” av vattenflödet från Sandaån (som mynnar i vikens nordligaste del), längs Klintevikens östra sida efter väg 140. Kanaliseringen innebär att man med grävskopa gräver ett långsträckt ”dike” i bottensedimentet. Dikets bredd blir upp emot 7 meter och djupet är troligen inte större än 1-1½ meter eller grundare om man når berg dessförinnan. Sedimenten läggs omedelbart upp på strandkantens landsida. Kanaliseringens norra del är närmast efter Sandaåns rensade delar och dess södra del når fram till Robbjensåns utflöde i Klinteviken. Projektets längd är drygt 300 meter, beroende på hur strandlinjen är åtkomlig vid den sydligaste delen.

Längs delar av kanaliseringssträckan skapas ett öppet siktfält men på vissa ställen finns det större vassområden, varför det kommer att kvarstå vassruggar utanför kanaliseringen. Den sydligaste delen planeras att ge ett stort vassområde utanför kanalområdet.

Samtliga privata sakägare (fastighetsägare vars fastighet sträcker sig ut i viken) och som blir berörda, har kontaktats och meddelat sitt samtycke till projektet. Region Gotland har även vidtalats och dess samtycke har efterfrågats.

Totala mängden schaktmassor i ”torrt” tillstånd bedöms till 3.000 ton eller något mer och volymen av massorna är som mest cirka 2.000 m³, allt beroende på sedimentets djupförhållanden. Sedimentundersökning genomförd hösten 2017 anger ingen förekomst av farliga sediment. (Separat handling finns upprättad.) Arbetet genomförs efter att tillstånd inhämtats och i nuläget tidigast september 2021.

Miljökonsekvenser

Mindre risk för periodvis översvämning i Sandaåns nedre lopp

Förbättrade tillväxtförhållanden för havsöring och gädda

Något mindre födotillgång för den invasiva arten häger

Sociala konsekvenser

Förbättrad möjlighet för kanoter och roddbåtar att ta sig fram längs vikens sida (se också Region Gotland projektplan Klintehamn 2030)

Säkrare tillgång till aktiviteter på Klintevikens is då vintermånaderna erbjuder is

Underlättar skapandet av en strandpromenad längs vikens östra sida (se också Region Gotland projektplan Klintehamn 2030)

Barnkonsekvensbeskrivning

Båtklubbens arbete i Robbjensån omkring att skapa och underhålla lekplatser för havsöring är även aktualiserat i Klinteskolans arbete. Naturligtvis blir även ”kanaliseringsprojektet” en naturlig del av detta. Fiskevårdsarbetets intention för barn och unga är att öka förståelsen för mångfalden i naturen och behovet av ett aktivt förhållningssätt till vår närmiljö.

För Klinte Båtklubb 2020-08-31

Håkan Jonsson Roland Stenberg

Miljösektionen